

Basvillkor - Företagsförsäkring

Version 16

Beteckning B 2

2019-07-01

Basvillkor - Företagsförsäkring

Innehållsförteckning

1	EGENDOMSFÖRSÄKRING	4	2.1	AVBROTTSFÖRSÄKRING INKLUSIVE	
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	4	EXTRAKOSTNADER BERÄKNAD PÅ ÅRSOMSÄTTNING		
1.1.1	Försäkringstagaren	4	32		
1.1.2	Annan än försäkringstagaren	4	2.1.1	Vem försäkringen gäller för	32
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4	2.1.2	När försäkringen gäller	32
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4	2.1.4	Försäkrat intresse	32
1.3.1	På försäkringsstället	4	2.1.5	Försäkringsbelopp/ Högsta ersättning	32
1.3.2	På annan plats	4	2.1.6	Självrisk och karens	33
1.4	FÖRSÄKRAT INTRESSE	5	2.1.7	Försäkrade skadehändelser	33
1.5	FÖRSÄKRAD EGENDOM OCH		2.1.7.5	Skada på annan plats	34
FÖRSÄKRINGSBELOPP		5	2.1.8	Räddnings- och extrakostnader	34
1.5.1	Försäkrad egendom	5	2.1.9	Säkerhetsföreskrifter	35
1.5.2	Försäkringsbelopp	6	2.1.10	Skadevärderingsregler	35
1.5.3	Investering och prisändring	6	2.1.11	Ersättningsregler	36
1.5.6	Uppgiftsskyldighet	6	2.1.12	Skaderegleringsbestämmelser	36
1.6	SJÄLVRIK	6	2.2	AVBROTTFÖRSÄKRING BERÄKNAD PÅ	
1.7	FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSER	7	TÄCKNINGSBIDRAG		38
Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar		7	2.2.1	Vem försäkringen gäller för	38
1.7.1	Brandförsäkring	8	2.2.2	När försäkringen gäller	38
1.7.2	Vattenskadeförsäkring	11	2.2.4	Försäkrat intresse	38
1.7.3	Inbrottsförsäkring	12	2.2.5	Försäkringsbelopp/Högsta ersättning	38
1.7.4	Rånförsäkring	15	2.2.6	Självrisk och karens	39
1.7.5	Glasförsäkring	16	2.2.7	Försäkrade skadehändelser	39
1.7.6	Skada på hyrd lokal	17	2.2.7.5	Skada på annan plats	40
1.7.9	Försäkring för egna transporter	17	2.2.8	Räddningskostnader	40
1.8	RÄDDNING-, OCH RÖJNINGSKOSTNAD		2.2.9	Säkerhetsföreskrifter	40
SAMT RESTVÄRDE		18	2.2.10	Skadevärderingsregler	40
1.8.1	Räddningskostnad	18	2.2.11	Ersättningsregler	41
1.8.2	Röjningskostnad	18	2.2.12	Skaderegleringsbestämmelser	42
1.9	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	19	3	ANSVARSFÖRSÄKRING	43
Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts		19	3.1	FÖRSÄKRADE PERSONER OCH FÖRSÄKRAD	
1.9.1	Brandförsäkring	20	VERKSAMHET		43
1.9.2	Inbrottsförsäkring	23	3.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	43
1.9.3	Egendomsförsäkring - Dator och		3.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	43
Datainformation		24	3.5	FÖRSÄKRINGSBELOPP	43
Allmänna föreskrifter		24	3.5.3	Omhändertagen egendom m.m.	43
1.10	SKADEVÄRDERINGSREGLER	25	3.5.4	Egendom under lyft eller transport	44
1.10.2	Maskiner/Inventarier	25	3.5.5	Ansvar enligt personuppgiftslagen	44
1.10.3	Varor	27	3.5.6	Ansvar enligt miljöbalken	44
1.10.4	Ritningar, arkivalier, datainformation		3.5.7	Avfallshantering	44
och programlicenser		28	3.5.8	Ingrediens- och komponentskada	44
1.10.5	Värdehandlingar och värdebevis	28	3.6	SJÄLVRIK	44
1.10.6	Kunders egendom	28	3.7	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	45
1.10.7	Arbetstagers egendom	28	3.7.1	Försäkringens omfattning	45
1.11	ERSÄTTNINGSGREGLER	28	3.7.2	Trygg-Hansas åtagande	45
1.11.2	Helvärddeförsäkring	29	3.7.10	Undantag	46
1.11.3	Förstariskförsäkring	29	3.11.1	Säkerhetsföreskrift vid utförande av	
1.11.5	Panträtt i fast egendom	29	VVS-installation och arbete i våtutrymme		51
1.11.6	Ersättningsregler i övrigt	29	3.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	51
1.11.7	Tidpunkt för betalning av ersättning		3.12.1	Anmälan om skada	51
samt räntebestämmelser		29	3.12.3	Skyldighet vid skadereglering	52
1.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	30	3.12.4	Oriktiga uppgifter m.m.	52
1.12.1	ANMÄLAN OM SKADA	30	3.12.5	Rättegång	52
1.12.2	PRESKRIPTION OCH PREKLUSION	30	3.12.6	Uppgörelse i godo	52
1.12.3	SKYLDIGHET VID SKADEREGLERING	30	3.12.7	Ansvarsbegränsning i avtal	53
1.12.4	Oriktiga uppgifter med mera	31	3.12.8	Dröjsmålsränta	53
2	AVBROTTSFÖRSÄKRING	32	3.12.9	Mervärdesskatt	53

Basvillkor - Företagsförsäkring

5 DEFINITIONER - FÖRKLARINGAR ..54

5.1	Objekttyper	54
5.1.1	Byggnad	54
5.1.2	Värmekulvert	54
5.1.3	Maskiner/inventarier	54
5.1.4	Varor	55
5.1.5	Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser	55
5.1.6	Pengar, värdehandlingar och värdebevis	55

5.1.7	Kunders egendom	55
5.1.8	Arbetstagares egendom	55
5.2	FULLVÄRDE-, HELVÄRDE OCH FÖRSTARISKFÖRSÄKRING	55
5.3	UNDERFÖRSÄKRING OCH PÅFÖLJD	56
5.4	ÅTERSTÄLLANDE	56
5.5	VÄRDERING	56
5.6	DEFINITION TÄCKNINGSBIDRAG	56

1 Egendomsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för

1.1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller endast för försäkringstagaren såsom ägare till försäkrad egendom.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för både försäkringstagaren och ägaren, om försäkrad egendom

- köpts enligt avbetalningskontrakt
- disponeras enligt leasingkontrakt, hyrts eller lånats
- är mottagen i kommission
- tillhör kund
- tillhör arbetstagare

i den mån ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring och under förutsättning att försäkringstagaren

- enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
- i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

För arbetstagares egendom krävs inte skyldighet att ersätta skada enligt lag eller avtal enligt föregående stycke.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden.

För skada genom *terrorhandling* gäller försäkringen endast inom Sverige. Se punkt 1.7.

1.3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller för försäkrad egendom på angiven *förvaringsplats* inom *försäkringsställe*. Både förvaringsplats och försäkringsställe ska anges i försäkringsbrevet. Försäkrad egendom får flyttas mellan förvaringsplatser och försäkringsställen, enligt 1.5.2 Flytande försäkring.

1.3.2 På annan plats

1.3.2.1 Brand-, vattenskada- och inbrottsförsäkring

Vid förvaring av försäkrad egendom på annan plats inom Norden än inom angivet *försäkringsställe* gäller försäkringen intill försäkringsbeloppet, dock högst 10 basbelopp, på *tillfällig förvaringsplats. Högsta ersättning är 10 basbelopp gemensamt för egendoms- och avbrottsskada, se punkt 2.1.7.5 alternativt punkt 2.2.7.5.

* Med tillfällig förvaringsplats avses plats inom Norden där försäkrad egendom förvaras i högst 12 månader.

Med tillfällig förvaringsplats avses inte

- plats som försäkringstagaren stadigvarande innehar eller nyttjar
- plats där försäkringstagaren stadigvarande förvarar egendom t ex i bostad, hos kund, leverantör, le-
gotillverkare, lagerföretag och liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för egendom

- som försäkringstagaren yrkesmässigt hyr ut eller leasar ut
- inom *arbetsområde*

Basvillkor - Företagsförsäkring

- under transport utanför försäkringsstället annat än enligt 1.7.9 om denna punkt ingår i försäkringen.
- bestående av *pengar* och värdehandlingar samt värdebevis
- bestående av *varor* under mellanlagring i samband med transport utanför *försäkringsställe*

1.3.2.1.1 Inbrottsförsäkring

För inbrottsförsäkrad egendom, på annan plats än försäkringsställe, gäller utöver ovanstående att säkerhetsföreskrift enligt Skyddsklass 1 ska vara uppfylld, (se 1.9.2.1.1). Vid förvaring av egendom i bostad gäller säkerhetsföreskrift enligt 1.9.2.1.7

Påföljd

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts - se 1.9 Säkerhetsföreskrifter.

Högsta ersättning

För *varor* eller *kunders egendom* bestående av *stöldbegärlig egendom* begränsas ersättningen till att gälla för högst 0,5 basbelopp. Detta gäller oavsett om försäkringsbeloppet för sådan egendom är högre på försäkringsstället.

1.3.2.2 Rånförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid arbetstagares tjänsteutövning.

1.3.2.3 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för transporter inom Norden enligt 1.7.9.

1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen gäller när värdet av den egendom som omfattas av försäkringsavtalet har minskat eller gått förlorat.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som angetts med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet. Beträffande egendoms indelning i objekttyper, se Kap 5 Definitioner – Förklaringar, 5.1 Objekttyper

1.5.1.1 Undantag

Nedan angiven egendom omfattas endast om det särskilt anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa
 - motorfordon, traktorer, terrängfordon och truckar
 - motorredskap vikt över 2000 kg
 - motorredskap vikt under 2000 kg, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsörflyttning.
- produktiv skog och skogsmark
- luftfartyg, svävare, hydrokopter, segel- eller maskindrivna skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk och
- byggnadsverk under bogsering till sjöss
- sådana delar av maskinfundament, som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande jord- eller vattenyta

1.5.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet för varje slag av egendom. Vid fullvärdesförsäkring avseende *byggnad* anges "Fullvärde".

Maskiner/inventarier samt Varor

Försäkringen för *maskiner/inventarier* - om inte annat angetts i försäkringsbrevet - och för *varor* är *helvärdeförsäkring*.

Övriga objekttyper

Försäkringen för övriga objekttyper är *förstariskförsäkring* (högsta ersättning).

Flytande försäkring avseende lös egendom

För lös egendom gäller försäkringen som flytande försäkring inom i försäkringsbrevet angivna *förvaringsplatser*, dock endast *byggnader*.

Detta innebär att försäkringsbeloppet utgör sammanlagda försäkringsbeloppet för all egendom av samma objekttyp för samtliga *förvaringsplatser*, och att egendomen kan flyttas mellan *förvaringsplatser* och *försäkringsställen* utan att reglerna för *underförsäkring* tillämpas.

För *förstariskförsäkrad* egendom gäller dock försäkringen endast med det belopp som anges för varje *förvaringsplats* inom angivet *försäkringsställe*.

1.5.2.1 Fribelopp

I försäkringsbrevet, under rubriken Övrigt, framgår att försäkringen alltid omfattar (Fribelopp) för viss egendom intill angivna försäkringsbelopp. Om högre belopp avtalats gäller detta utöver fribeloppet.

1.5.3 Investering och prisändring

1.5.3.2 Maskiner/inventarier och Varor

Det vid försäkringsårets början i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet för helvärdeförsäkrade *maskiner/inventarier* och *varor* anses därefter vid varje tidpunkt höjt med det belopp, varmed den försäkrade egendomens värde ökat genom dels investering, dels prisändring från försäkringsårets början.

Sådan värdestegring begränsas dock för varje försäkringsställe under försäkringsåret enligt följande:

Maskiner/ inventarier

För *maskiner/inventarier* är den sammanlagda värdestegringen genom investering och prisändring begränsad till 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp.

Varor

För *varor* begränsas värdestegringskyddet att gälla endast för prisändring och gäller intill 30% av senast uppgivet försäkringsbelopp.

1.5.6 Uppgiftsskyldighet

Om värdet av egendom på ett försäkringsställe ökar väsentligt eller om nytt försäkringsställe tillkommer under försäkringsåret skall detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa. Dock gäller värdestegringskyddet enligt 1.5.3.2 ovan under försäkringsåret.

1.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.8 (Räddnings- och Röjningskostnad) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Grundsjälvrisk är 0,2 basbelopp. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk. Grundsjälvrisk anges i försäkringsbrevet. Anges särskild självrisk under 1.7 (Försäkrade skadehändelser) gäller alltid lägst denna. Om vald grundsjälvrisk är högre än de särskilda självriskerna i 1.7 gäller den högre grundsjälvrisk.

De självrisker som uttrycks i *basbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor. Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

1.7 Försäkrade skadehändelser

Egendomsförsäkringen omfattar nedan angivna skadehändelser om så framgår av försäkringsbrevet.

Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar

Grov vårdslöshet och uppsåt

Trygg-Hansa är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet

Terrorhandling

Egendomsskador och därav föranledda följskador som omfattas av försäkringen och som orsakats av *terrorhandling* ersätts upp till i försäkringsavtalet angivna försäkringsbeloppsbegränsningarna. I inget fall utgår dock ersättning på grund av sådan skadehändelse med högre belopp än 300 MSEK.

Skulle flera försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa drabbas vid samma skadetillfälle är den sammanlagda ersättningen vid varje skadetillfälle dock begränsad till högst 600 MSEK för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa och ersättningen fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Terrorhandling genom biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen

Försäkringen omfattar inte skada och därav föranledda följskador som orsakas av *terrorhandling* och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen.

Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

Dammgenombrott

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade skadehändelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, anspråk eller krav vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med dammgenombrott. Med dammgenombrott menas att damm brister.

Med damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten.

Undantaget avser endast regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion.

Strömavbrott

Försäkringen omfattar inte egendomsskada till följd av störning eller avbrott i strömleverans till försäkringsstället utöver vad som framgår av 1.7.1.4 (Åskslag, elfenomen eller strömavbrott) och Produktvillkoret för Allrisk- och/eller Maskinförsäkring.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada

- som entreprenör, leverantör eller annan enligt åtagande i avtal eller i köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta
- på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti
- då den försäkrade är tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen om skadan skulle ha omfattats av sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade.

Undantaget tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

1.7.1 Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter. Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd se 1.9.

1.7.1.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand varmed här avses eld som kommit lös.

Försäkringen gäller även för skada genom torrkokning, i bostad eller kontor, oavsett om eld kommit lös.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- brandskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4, om branden uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

1.7.1.3 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, t ex ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare, skall därvid genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion skall anses föreligga.

Som explosion anses inte bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp eller som uppkommit genom inre materialspänningar, t ex gjutspänningar, och inte heller skada genom undertryck (implosion).

Basvillkor - Företagsförsäkring

Som explosion anses inte heller skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rörets yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- explosionskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4 nedan, om skadan uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.4 Åskslag, elfenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- åskslag
- plötsligt och oförutsett elfenomen (t ex kortslutning, överslag eller överspänning)
- strömavbrott eller strömstörning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- nedan angivna föremål även om brand eller explosion uppstått i föremålet. Undantaget gäller även om åskslaget, elfenomenet, strömavbrottet eller strömstörningen direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål.

De föremål som undantaget gäller för är

- brytare, frånskiljare, statisk eller roterande omformare eller omvandlare, elmotor, elgenerator, transformator och induktiv reaktor, induktionsregulator samt kondensator för krafttekniskt ändamål, dock endast i de fall då spänningen in eller ut överstiger 1000 volt.
- egendom i kyl- eller frysenhet.

1.7.1.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

1.7.1.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från sådant träffar egendom.

1.7.1.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada genom påkörning på försäkrad egendom med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt § 11 i trafikskadelagen (TSL) inte lämnas eller TSL inte gäller.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- egendom under hantering eller transport med fordonet

Särskild självrisk

Självriskan är 1,5 basbelopp

1.7.1.8 Storm, hagel eller överlast av snö

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom i hus genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund
- hagel

Basvillkor - Företagsförsäkring

- överlast av snö på tak.

Med skada genom storm, hagel och överlast av snö på tak avses att egendomen har skadats:

- av vindkraften
- av föremål som vinden blåst omkull eller för med sig och därvid gått sönder
- av hagel och gått sönder
- under tyngden av snö och gått sönder
- som en direkt följd av ersättningsbar skada enligt ovan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrad egendom

- genom smältande hagel eller smältande snö
- genom överlast av snö på skärmtak eller markis
- genom sådan överlast av snö på tak, som uppstår genom snöras från t.ex. överliggande tak
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning
- i hus inom nöjesfält eller tillfälligt hus inom utställningsområde
- i form av glasruta i inredning större än 5 kvm
- i växthus, plasthall eller tält
- i båthus, sjöbod, badhytt eller kallbadhus
- om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, konstruktionsfel, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter.

Högsta ersättning vid överlast av snö

Vid skada genom överlast av snö är den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, därav föranledd skada som omfattas av Avbrotts- och/eller Extrakostnadsförsäkring, samt Räddnings- och röjningskostnader enligt punkt 1.8, vid varje skadetillfälle begränsad till högst 5 Mkr.

Säkerhetsföreskrift vid överlast av snö

I fråga om överlast av snö gäller särskild säkerhetsföreskrift om snöröjning i den utsträckning som anges i 1.9.1.9. Påföljden när denna säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.1.

1.7.1.9 Ras, jordskalv eller vulkanutbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock och stenar plötsligt och oförutsett kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på *trädgård, tomt, park och markanläggning*
- som orsakats av
 - enbart sättning i mark eller grund
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete,
 - uppläggning av jord eller stenmassor eller gruvsdrift
 - vatten och vågerosion

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

Basvillkor - Företagsförsäkring

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrottsförsäkring och Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjnings- och saneringskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 350 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självriskens är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

1.7.1.10 Översvämning

Försäkringen gäller för skada på försäkrad *byggnad* och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten till följd av skyfall (regn med en intensitet av minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad genom fönster, dörr, ventil eller annan sådan öppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på båthus, sjöbod, växthus, plasthall eller tält och inte för skada på egendom i dessa.

Försäkringen gäller även för skada på försäkrad byggnad och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten strömmat ut i samband med dammgenombrott i vattenverk och branddamm. Med dammgenombrott menas att damm brister. Försäkringen gäller inte för skada genom dammgenombrott i regleringsdamm och i damm för el- eller energiproduktion. Se vidare under punkten 1.7.

Högsta ersättning

Vid skada genom översvämning är den sammanlagda ersättningen för all egendomsskada, därav föranledd skada som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlusts- och/eller Extrakostnadsförsäkring, samt Räddnings- och röjningskostnader enligt punkt 1.8 vid varje skadetillfälle begränsad till högst 5 Mkr, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Begränsningen avser den sammanlagda ersättningen för skador inom en fastighet som drabbar försäkrad oavsett om byggnaderna och däri befintlig egendom är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Särskild självrisk

Självriskens är lägst 1 basbelopp per skadetillfälle. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvriskens.

1.7.2 Vattenskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från *installation*, akvarium eller vattensäng
- vattenånga, olja eller annan vätska från *installation* för uppvärmning av bostäder eller andra lokaler
- vatten från invändigt utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med *golv- och väggtätskikt* avsett att förhindra utströmning.
- vatten från pumpgrop vid plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller vid strömavbrott
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning.

Lokalisering och friläggning

Vid skada som är ersättningsbar ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnaden för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på den *installation* varifrån utströmningen skett
- skada på *golv-* och *väggtätskikt* vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt. Här anses *golv-* och *väggtätskikt* vara en enhet
- skada genom utströmning från invändigt stuprör som inte fyller de krav som ställs på avloppsledningar enligt svenska byggregler (normer)
- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, dräneringssystem annat än från pumpgrop eller från parkeringsdäck
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur avloppsledning
- vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, *korrosion* eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen som orsakat skadan skett under den tid försäkringen varit i kraft
- skada genom utströmning från *installation* som inte provats och godkänts i vedertagen ordning
- skada på livsmedel i kyl- och frysanläggning varifrån utströmning av vätska eller kylmedel skett.

Särskild självrisk vid frysning

Självrisk är ett basbelopp utöver annars gällande självrisk vid skada genom utströmning orsakad av frysning inom försäkringstagarens disponerade lokaler.

Ej uppallade varor

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp vid skada på

- *varor* som inte uppallats minst 10 cm över golvet i källarlokal. Med källarlokal avses här lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera under varandra liggande källarvåningar gäller bestämmelsen endast för den lägst belägna våningen.

1.7.3 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter. För inbrottsförsäkringen gäller särskilda säkerhetsföreskrifter om hur inbrottsskyddet ska vara utfört. Säkerhetsföreskrifterna och påföljden när dessa inte följts framgår under 1.9 Säkerhetsföreskrifter. För vissa försäkringsavtal kan särskilda säkerhetsföreskrifter förekomma utöver ovanstående.

1.7.3.1 Stöld och skadegörelse genom inbrott

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse i samband med

- inbrott då någon olovligen med våld brutit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd
- att någon olovligen tagit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och den försäkrade kan visa att
 - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån utanför *försäkringslokal*
 - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden vistades där
 - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
 - detta skett med dyrk. Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel
- stöld utifrån genom krossat fönster eller genom uppbrutet fönster utan att ta sig in i *försäkringslokalen*

Basvillkor - Företagsförsäkring

- att person olovligen tagit sig in i särskilt utrymme i försäkrad byggnad (avser Fastighetsförsäkring), såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum och liknande, med för låset avsedd nyckel som åtkommits genom inbrott i nyckelförvaringsenhet i motståndskraftigt utförande i anslutning till lokalerna. Se särskild säkerhetsföreskrift under 1.9.2.1.

Som *försäkringslokal* räknas inte fordon, luftfartyg, plasthall, tält, container, *automat*, monter, skåp, kista eller liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som omfattas av 1.7.1 (Brandförsäkring)
- på glas i byggnads omslutningsyta
- på glas i inredning större än 5 kvm
- på skylt.

1.7.3.1.1 Låsändring

Om nyckel eller kod, som förvarats hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare, ombud eller hyresgäst, stulits i samband med inbrott i

- *försäkringslokal* som uppfyller kravet på inbrottskydd för denna *försäkringslokal*
- annan lokal än *försäkringslokal* som uppfyller lägst skyddsklass 1 enligt 1.9.2.1.1
- bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- nyckeltub/skåp innehållande nycklar till särskilda utrymmen enligt 1.7.3.1

och låsändringar på grund av detta blir nödvändiga i försäkringstagaren tillhörig byggnad eller av honom disponerade lokaler som är försäkrade i Trygg-Hansa, ersätts kostnad för detta. Detta gäller dock endast för lås i dörr, port och lucka i omslutningsyta till bostäder, hotellrum eller andra lokaler

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 2 basbelopp, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

1.7.3.1.2 Bevakning

Försäkringen gäller för nödvändig bevakning av *försäkringslokal* i anslutning till upptäckten av ersättningsbar inbrottskada. Ersättning lämnas endast för bevakning utförd av vaktbolag.

Högsta ersättning

Ersättningen är högst 1 basbelopp per skadetillfälle.

1.7.3.2 Skadegörelse utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada inomhus genom uppsåtlig skadegörelse på

- i *försäkringslokal* befintlig lös egendom, som är inbrottsförsäkrad
- befintlig lös egendom som är inbrottsförsäkrad på annan plats enligt 1.3.2.1.

Försäkringen gäller även för skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- som består i stöld
- som uppkommer i *försäkringslokal* under icke arbetstid/öppethållande i samband med
 - inbrott om *försäkringslokalen* inte uppfyller gällande krav på inbrottskydd
 - att någon olovligen tagit sig in i olåst *försäkringslokal* eller tagit sig in med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommits på annat sätt än genom rån, inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta

Basvillkor - Företagsförsäkring

- i lägenhet om försäkrad, boende eller någon som denne svarar för, enligt hyres- eller bostadsrättslagen, orsakat skadan (avser Fastighetsförsäkring)
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet
- på glas eller skylt med tillhörande armatur och stativ då dessa är monterade på plats
- genom klotter eller graffiti.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjningskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 300 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självriskens är 0,5 basbelopp.

1.7.3.3 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Om försäkringen omfattar egendom i särskilt inbrottsskyddat - *godkänd värdeförvaringsenhet* eller kassa- eller värdevalv gäller försäkringen för stöld av egendom i förvaringsutrymmet om detta förvaringsutrymme öppnas av obehörig. Försäkringen omfattar då även skadegörelse på sådant förvaringsutrymme. Detta gäller under förutsättning att förvaringsutrymmet finns i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och att gärningsmannen tagit sig in i lokalen på sätt som anges i 1.7.3.1.

Öppnas skåp eller valv med nyckel, rätt kombination eller kod gäller nedan angivna förutsättningar. Har skåpet eller valvet sprängts eller brutits upp gäller inte nedanstående förutsättningar för ersättning.

Öppning med nyckel, kombination eller kod

Har skåpet eller valvet öppnats med nyckel, rätt kombination eller kod, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden från-tagits denna genom

- rån utanför *försäkringslokalen*
- rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln vistades där
- inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta.

Högsta ersättning

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* av *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis* gäller försäkringen med de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. Försäkringen gäller dock högst med de belopp som anges under högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp) för aktuell skåptyp, vilket framgår under Kap 5 Definitioner - Förklaringar 5.7 Övrigt, Godkänd Värdeförvaringsenhet.

Infärgningskassett

Vid förvaring av *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis* i *godkänd värdeförvaringsenhet* med infärgningsenhet gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 5 Definitioner – Förklaringar 5.7 Övrigt, *Godkänd förvaringsenhet*. Det angivna högsta beloppet för aktuellt skåp multipliceras med 1,6.

Med infärgningskassett avses här fast installerad värdekassett med sedelinfärgningsystem och som godtagits av Trygg-Hansa. Kassetten ska vara monterad enligt tillverkarens anvisningar och användas samt underhållas på föreskrivet sätt.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Godkänt larm

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* med godkänt larm gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 5 Definitioner – Förklaringar 5.7 Övrigt, *Godkänd förvaringsenhet*. Det angivna högsta beloppet för aktuellt skåp multipliceras med 2.

Med godkänt larm avses här larmanläggning utförd enligt FTR 130, aktuell utgåva, lägst larmklass 2 och med punktskyddad värdeförvaringsenhet. Larmanläggningen ska vara ansluten via övervakad certifierad larmöverföring till certifierad larmcentral för åtgärd av polis eller väktare.

Stöldbegärlig egendom

Premiegrundande

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som en premiegrundande uppgift gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde. Om så inte är fallet reduceras skadeersättningen enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.5, Upplysningsplikt och riskökning.

Krav för försäkringens giltighet

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* ska förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som ett krav för inbrottsförsäkringens giltighet gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde. Om så inte är fallet gäller påföljd som framgår av 1.9. Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffat då nyckeln eller låskombinationen åtkommit genom rån, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan
- skada enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- skadegörelse genom sprängning

1.7.4 Rånförsäkring

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom rån och överfall. Med rån avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara och med överfall avses här att våld på person har utövats utan att tillgrepp skett.

Försäkringen gäller också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet.

Vid rån inom *försäkringslokalen* gäller försäkringen för den försäkrade egendomen intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. För viss egendom enligt nedan gäller beloppsbegränsningar.

Vid rån enligt ovan gäller försäkringen även för nödvändiga låsändringar enligt i övrigt samma förutsättningar och ersättningsbegränsningar som anges i 1.7.3.1.1.

Undantag

Försäkringen gäller inte

- för skada som omfattas av 1.7.3 (Inbrottsförsäkring)
- för skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t ex transportföretag)
- då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan
- för *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis* om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån i *försäkringslokal* gäller dock inte denna åldersgräns.
- vid skada genom utpressning eller kidnappning.

Högsta ersättning

Den sammanlagda högsta ersättningen för *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis*, föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar, konstverk och ur avsedda att bäras är begränsad

Inom försäkringslokal

Basvillkor - Företagsförsäkring

- inom *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen för respektive egendom, dock högst med de belopp som anges under högsta värde (maxbelopp) för aktuell skåptyp vilket framgår under Kap 5 Definitioner - Förklaringar. Ersättning lämnas dock sammanlagt högst med 100 basbelopp.

Utanför försäkringslokal

- utanför *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen, dock högst 10 basbelopp. Högre belopp än 10 basbelopp kan avtalas.

Låsändring

Vid rån när nyckel, kombination eller kod tillgripits och låsändringar därav blir nödvändiga på *försäkringslokal*, är den sammanlagda ersättningen för kostnader för låsändringar begränsad till 2 basbelopp.

1.7.5 Glasförsäkring

1.7.5.1 Försäkrad egendom

Försäkrad egendom anges i försäkringsbrevet och omfattar

- glas i inredning
- glas i fönster, dörrar och inredning i hyrd lokal eller byggnad, om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt ska svara för skadan
- skyltar med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklamballong eller markis.

Vid ersättningsbar glasskada ersätts även målning, etsning, blästring, och larmtråd i eller på glas samt plastfilm. Med glas jämförs plastmaterial, som används i stället för glas.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- glas större än 5 kvm, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Högsta ersättning

Vid skada på glas lämnas ersättning på glas utan beloppsbegränsning, dock gäller begränsning avseende ytan på glaset.

Vid skada på skylt lämnas ersättning med högst 2 basbelopp, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

1.7.5.2 Skada på glas eller skylt

Försäkringen gäller för skada på glas eller skylt genom bräckage, sönderslagning och stöld.

Försäkringen gäller även för skada genom inristning, som är av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på glas, skyltar eller ytbehandling på glas

- i och på *byggnad* under uppförande, om- eller tillbyggnad
- i och på *byggnad* där verksamhet eller hyresgäster saknas
- som inte är monterade på plats
- som består i eller uppkommer genom kondens
- genom sprängningsarbete
- i växthus eller egendom däri
- som är ersättningsbar enligt 1.7.1 (Brandförsäkring).
- där fel eller bristfälligheter förekommer i glas-, fönster- eller skyltkonstruktion

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.7.5.3 Skada genom glas

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom till följd av att glas i fönster eller dörr bräcks eller slås sönder.

1.7.6 Skada på hyrd lokal

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på hyrd lokal, dörrar och inre byggnadsdelar, dock inte glas i byggnad eller inredning - se 1.7.5 - om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skadan.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 basbelopp om inte annat har angetts i försäkringsbrevet.

1.7.9 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom som är under transport till och från försäkringsstället med försäkringstagarens egna transportmedel (även hyrda eller leasade) samt under pågående lastning och lossning i samband med sådan transport.

Försäkringen gäller endast i den mån försäkringstagaren inte kan erhålla ersättning genom annan gällande försäkring.

Begränsning

Ersättning för stöld, förövad vid uppehåll i transporten, lämnas endast vid kortare uppehåll (t ex lunchrast, uppehåll för in- och urlastning eller liknande).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet (t ex åkeriverksamhet)
- skada på egendom som normalt finns i fordonet (t ex utrustning i servicebil, verktyg och mobiltelefon)
- transport till och från *arbetsområde* och inte heller för skada vid lastning och lossning i samband med sådan transport
- skada vid transport som inte har direkt samband med den försäkrade verksamheten
- skada vid transport eller lastning och lossning inom försäkringsstället, såvida inte detta är ett led i och står i direkt samband med transport till och från försäkringsstället
- stöld av pengar och värdehandlingar samt föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk,
- svinn.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 2 basbelopp, om inte annat angetts i försäkringsbrevet.

Säkerhetsföreskrifter

Stöld

Vid stöld som kan ersättas vid kortare uppehåll enligt ovan, gäller att rimliga säkerhetsåtgärder vidtagits med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt.

Exempel på rimliga åtgärder för att förhindra stöld är att

- inte lämna egendomen på öppet flak eller flak som är täckt med kapell när transportmedlet lämnas utan uppsikt
- inte lämna kvar startnyckeln i transportmedlet eller i dess omedelbara närhet
- låsa transportmedlet och dess lastutrymme såsom, takbox skåp eller liknande

Transport

Vid transport gäller att den försäkrade egendomen

- transporteras i ett för den särskilda transporten lämpligt transportmedel

Basvillkor - Företagsförsäkring

- före transportens början emballeras, packas, anslutas eller iordningställs för transporten på ett ändamålsenligt sätt, exempelvis med hänsyn till risk för nederbörd m.m.

Transportmedlet med den försäkrade egendomen får inte

- köras av förare som är straffbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel
- köras av förare som saknar giltigt och erforderligt körkort eller förarbevis för transportmedlet
- vara belagt med körförbud.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9. Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

1.8 Räddnings-, och Röjningskostnad samt Restvärde

1.8.1 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger försäkrad att vidtaga enligt 1.6 Allmänna avtalsbestämmelser (Räddningsplikt) för avvärjande eller begränsning av ersättningsbar skada om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Ersättning lämnas även för egendomsskada genom att försäkrad egendom skadas, förkommer eller stjäls i samband med skälig räddningsåtgärd.

Räddningskostnad som understiger självrisken ersätts inte.

Undantag

Försäkringen ersätter inte kostnad

- i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal
- för påfyllning av släckmedel efter räddningsåtgärd när
 - premiereduktion lämnats för att släckanläggning finns
 - släckanläggning är ett krav för försäkringens giltighet.

Högsta ersättning

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.8.2 Röjningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom ett år från skadetillfället.

Röjningskostnad som understiger självrisken ersätts inte.

Högsta ersättning

Trygg-Hansas åtagande att betala röjningskostnader är, om inte annat avtalats, vid varje skada begränsat enligt nedan.

Den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, hyresförlust samt röjningskostnader som drabbar försäkrad inom en fastighet, med undantag för skada på mark, är begränsad till det sammanlagda försäkringsbeloppet utökat med 10 %. Denna utökning är dock begränsad till 50 basbelopp. Detta gäller oavsett om egendomen är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på mark är begränsad till 10 basbelopp.

Vid fullvärdesförsäkring för *byggnad* beräknas ersättningsbegränsningen enligt första stycket ovan på det av Trygg-Hansa premiegrundande kalkylbeloppet. Vid annan beloppslös försäkring är röjningskostnaden begränsad till 50 basbelopp.

Vid skada enligt skadehändelse där högsta ersättning anges är dock den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till under respektive villkorspunkt eller i försäkringsbrevet angiven högsta ersättning.

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.9 Säkerhetsföreskrifter

Definition

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller föreskrift som meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande. Det finns exempelvis föreskrifter för elsäkerhet, explosiva och brandfarliga varor, kemiska produkter och miljöskydd. Föreskrifterna kan även gälla anvisningar om service och underhåll.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utöver ovan angivna allmänna säkerhetsföreskrifter gäller särskilda säkerhetsföreskrifter. Sådana säkerhetsföreskrifter kan förekomma under respektive villkorspunkt eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet, exempelvis besiktningsprotokoll till vilket försäkringsbrevet hänvisar.

Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna.

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att föreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 1.9 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då allmänna säkerhetsföreskrifter inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst ett och högst 10 basbelopp.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

För de särskilda säkerhetsföreskrifterna gäller huvudregeln om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift

Basvillkor - Företagsförsäkring

Sammanlagd ersättning

Ovanstående regler om påföljd och ersättningsbegränsningar gäller för sammanlagd ersättning från egendoms-, avbrotts-, extrakostnads- och hyresförlustförsäkring.

1.9.1 Brandförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3) och åskslag, elfe-nomen eller strömavbrott (1.7.1.4) och överlast av snö (1.7.1.8).

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifterna under 1.9.1.3 - 1.9.1.8 och 1.9.10 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrift i 1.9.1.1 (Brandfarliga heta arbeten) eller 1.9.1.2 (Ut-omhusförvaring - brännbart material) inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

I fråga om säkerhetsföreskriften 1.9.1.9 tillämpas huvudregeln.

1.9.1.1 Brandfarliga heta arbeten

Säkerhetsregler för heta arbeten utarbetade av försäkringsbolagen och Svenska Brandskyddsför-eningen (SBF).

Reglerna gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillståndsansvarig

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller bru-kare av fastighet eller total-/generalentreprenör), ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska be-döma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den till-ståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett "Till-stånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt.
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler

Säkerhetsregel nr 1 - BEHÖRIGHET: Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten, ska ha behörig-het och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbild-ningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbild-ningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig, ska ha-motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2 - BRANDVAKT: Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i Tillståndet. Brandvakten får inte lämna

Basvillkor - Företagsförsäkring

arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 - BRANDFARLIG VARA: För heta arbeten i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, ska tillstånd inhämtas av den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.

Säkerhetsregel nr 4 - STÄDNING OCH VATTNING: Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - BRÄNNBART MATERIAL: Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning och avskärmas.

Säkerhetsregel nr 6 - DOLDA BRÄNNBARA BYGGNADSDELAR: Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, och vid konstaterad brandfara skyddas samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7 - OTÄTHETER: Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - SLÄCKUTRUSTNING: Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats.

Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 3 x6 kg pulver). Vid taklägningsarbeten krävs alltid att brytverktyg och handstrålkastare finns på arbetsplatsen.

Säkerhetsregel nr 9 - SVETSUTRUSTNING: Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränningsgas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - LARMNING: Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 - TORKNING OCH UPPVÄRMNING: Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 - TORKNING AV UNDERLAG OCH APPLICERING AV TÄTSKIKT: Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt, får material uppvärmas till högst 300°C.

Säkerhetsregel nr 13 - SMÄLTNING AV ASFALT: Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

1.9.1.2 Utomhusförvaring brännbart material

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte - emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på plats utomhus, t.ex. öppen, olåst container/sopkärl, inom sex meter från byggnad eller skärmtak. För verksamhet som har öppet dygnet runt gäller föreskriften mellan klockan 22-06.

1.9.1.3 Brandsläckningsutrustning

Brandsläckningsutrustning ska finnas i den utsträckning som anges av Trygg-Hansa.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.1.4 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren och sektionering en vid rökutveckling.

1.9.1.5 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild för ändamålet anvisad plats och i enlighet med gällande lagstiftning.

1.9.1.6 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller - explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

1.9.1.7 Förbränningsmotordrivet fordon m.m.

Förbränningsmotordrivet fordon, t ex truck, lastmaskin, personbil, traktor, lastbil, motorredskap, terrängmotorfordon etc., får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- fordonet är försett med handbrandsläckningsredskap
- fordonet är försett med batterifrånskiljare och är spänningslöst då det ej används
- fordonet är försett med helautomatisk släckanläggning enligt SBF 127 då omgivande miljö är brand-/explosionsfarlig eller innehåller lättantändligt brännbart material samt att Trygg-Hansa lämnat medgivande därtill.

Förbränningsmotordrivet fordon får inte utan medgivande av Trygg-Hansa garageras/ställas upp inom fabriks- eller lagerlokal eller upplag.

På förbränningsmotordrivna fordon, som inte tillhör verksamheten, får reparationer eller service ej utföras inom försäkringslokal. Föreskriften gäller inte om den normala verksamheten i försäkringslokalen är reparationer/service av motordrivna fordon.

Laddningsplats för batteri

Plats för laddning av batterier till fordon, truckar, städmaskiner etc, ska anordnas i enlighet med Arbetsmiljöverkets Författningssamling, AFS 1988:4, samt enligt Svensk Standard, SS-EN 62485-3.

Varaktig märkning eller stängsel ska anordnas på golv minst 1,5 m från batteriets/fordonets sidor. Inget brännbart material får finnas inom detta område alternativt ska finnas avskärmningar av obrännbart material mot brännbart material inom 1,5 m avstånd.

På laddningsplats får ej finnas brännbart material inom 4 m höjd om det ej är avskilt med obrännbart material. Laddning ska ske med permanent installerad laddare alternativt godkänd mobil laddare.

1.9.1.8 Timer

Elektriska apparater som kan orsaka överhettning, t ex bastuaggregat, kokplattor, spis, vattenkokare, brödrost, kaffebryggare och liknande i gemensamma utrymmen i byggnad ska vara försedda med korttidsstimer. Föreskriften avser inte produktionsapparater, fasta uppvärmningsanordningar och liknande.

1.9.1.9 Snöröjning

Försäkrad som äger hus, som inrymmer försäkrad egendom, och /eller som har tecknat fastighetsförsäkring i Trygg-Hansa eller annat försäkringsbolag avseende sådant hus, ska fortlöpande undanröja förekommande snölast på husets tak. Detsamma gäller också för försäkrad som i avtal åtagit sig att ansvara för snöröjning av husets tak eller som på grundval av omständigheterna kan antas ha sådan skyldighet.

1.9.2 Inbrottsförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för inbrott, stöld och skadegörelse genom inbrott (1.7.3.1), låsändring (1.7.3.1.1), skadegörelse utan samband med inbrott (1.7.3.2) samt stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme (1.7.3.3). Påföljden om dessa särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts framgår under 1.9 Huvudregeln, i den mån inte annan påföljd anges nedan vid respektive säkerhetsföreskrift.

1.9.2.1 Allmänt om skydds krav och skyddsklasser

För inbrottsförsäkringen gäller att föreskrivna skydds krav ska vara uppfyllda och att samtliga föreskrivna skyddsanordningar ska vara i funktion exempelvis

- lås ska vara låsta
- regler ska vara reglade
- larmanläggningar ska vara aktiverade
- nyckel, kombination eller kod ska inte lämnas i lås eller förvaras i omedelbar anslutning till lås

Skydds kraven gäller såväl ingångs-, som utgångsvägar. Samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren anses som en och samma *försäkringslokal*.

Vilken skyddsklass som gäller framgår av försäkringsbrevet.

De särskilda villkoren SI 01 Inbrottsskydd – Skyddsklass 1, SI 02 Inbrottsskydd - Skyddsklass 2 och SI 03 Inbrottsskydd – Skyddsklass 03 kan beställas

- per telefon, 077-11 11 700
- per e-post, foretag@trygghansa.se
- på vår hemsida, www.trygghansa.se/foretag

1.9.2.1.1 Skyddsklass 1

Krav på hur inbrottsskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 01 - Inbrottsskydd - Skyddsklass 1.

1.9.2.1.2 Skyddsklass 2

Krav på hur inbrottsskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 02 Inbrottsskydd - Skyddsklass 2.

1.9.2.1.3 Skyddsklass 3

Krav på hur inbrottsskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 03 Inbrottsskydd - Skyddsklass 3.

1.9.2.1.7 Verksamhet bedrivs i bostad eller då försäkrad egendom finns på annan plats enligt 1.3.2.

Följande särskilda säkerhetsföreskrift gäller för verksamhet som bedrivs i bostad eller då försäkrad egendom förvaras på annan plats inom Norden än inom angivet *försäkringsställe* enligt punkt 1.3.2 På annan plats.

Försäkringsbelopp för maskiner/inventarier och varor understigande 200 000 kr:
Fönster ska vara stängda och reglade samt dörrar låsta.

Försäkringsbelopp för *maskiner/inventarier* och *varor* 200 000 kr - 500 000 kr:
Skyddsklass 1.

Försäkringsbelopp för *maskiner/inventarier* och *varor* över 500 000 kr:
Skyddsklass 2.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrift inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9. under Huvudregeln.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.2.1.14 Förvaring av tobak inkl. snus med ett inköpsvärde överstigande 10 000 kr
Om inte annat framgår av försäkringsbrevet gäller som särskild säkerhetsföreskrift att tobak inkl. snus intill ett inköpsvärde överstigande 10 000 kr ska förvaras i ett låst Säkerhetsskåp certifierat enligt SS 3492. Skåpet ska vara förankrat i byggnadsdel enligt tillverkarens anvisningar. Om detta inte är uppfyllt gäller påföljden enligt huvudregeln 1.9.

1.9.2.1.15 Nyckel- och kodhantering vid inbrott och rån

Följande särskilda säkerhetsföreskrift gäller vid inbrott och vid rån där gärningsmannen kommit över nyckel, kombination eller kod.

Märkning av nyckel och kodmedia

Nyckel och kodmedia, där kombination eller koden framgår, får inte vara märkt med namn, adress eller kod.

Ändring av lås, kombination och kod

Lås, kombination och kod ska omedelbart ändras eller bytas om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, kombination eller kod.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skadan, ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskriften inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln, ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp.

1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation

För försäkringen gäller följande särskilda säkerhetsföreskrifter för dator och datorinformation.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifter under 1.9.3 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp. Skulle säkerhetskopia inte ha framställts sker ingen avvikelse från huvudregeln under 1.9. Säkerhetsföreskrifter Om säkerhetsföreskrifterna enligt 1.9.3.2.1 - 1.9.3.2.4 vid förvaring och hantering av dataprogram och datainformation inte iakttagits lämnas ingen ersättning för den merkostnad som uppstått till följd av detta.

Allmänna föreskrifter

Den försäkrade skall ha

- upprättat rutiner för felhantering som omfattar alla system jämte dokumentation av alla system i anläggningen
- vidtagit rimliga åtgärder för att undvika avbrott/störningar och ha upprättat en katastrofplan (organisation och reservrutiner) för att klara ett totalt datorbortfall. Planen skall testas och personalen övas kontinuerligt.
- utsett en namngiven person (säkerhetsansvarig), jämte ersättare, som svarar för att
 - dokumenterade säkerhetsrutiner finns och följs
 - *datorer, datainformation, system och program* underhålls samt att behörighetssystem och säkerhetsutrustning används.

1.9.3.1 Dator

Datoranläggning (server) ska

- ges sådan placering (inom byggnaden/området) att skador från den yttre kringmiljön i möjligaste mån elimineras
- vara försedd med
 - tillförlitlig och erforderlig kraftförsörjning samt ha ett för elmiljön lämpligt utformat skydd
 - separat och lämpligt utformat luftbehandlingssystem

Basvillkor - Företagsförsäkring

Servicerutiner - Minidatorer

Servicerutiner (t ex genom serviceavtal med leverantör/serviceföretag) med föreskrifter om förebyggande underhåll (översyn, test, kontroll, justering och liknande skyddsapplikationer) skall finnas dokumenterade och dess efterlevnad skall finnas journalfört.

Anmärkning: Föreligger serviceavtal har Trygg-Hansa rätt att få kopia av avtalet. Ändras avtalet skall detta utan dröjsmål meddelas Trygg-Hansa.

1.9.3.2 Dataprogram och Datainformation

1.9.3.2.1 Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att originalexemplaret och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.2.2 Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.2.3 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska - framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopian skall vara korrekt och funktionsduglig.

1.9.3.2.4 Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.10 Skadevärderingsregler

Allmänt

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

Värdeminskning

Avdrag som föranleds av att egendom minskat i värde genom ålder och bruk görs både på material och arbete, samt även för rivning och återställande med samma avdragsprocent, (se lista på åldersavdrag nedan) som drabbar den egendom som ersätts.

Eget arbete

Ersättning för kostnad för egen arbetstagare som arbetar med att återställa skadad egendom eller information, begränsas till försäkringstagarens faktiska egenkostnad för arbetstagaren, dock högst marknadsmässig lön plus lönebikostnader för den typ av arbete arbetstagaren utfört i skadan. Med egenkostnad menas direkt lön plus lönebikostnader.

Om försäkringstagaren kan visa att täckningsbidrag förloras när arbetstagaren utför samma typ av arbete, som denne normalt utför och återställer skada i stället för arbete som direkt skulle ha debiterats kund, ersätts försäkringstagarens externa timdebitering för arbete som arbetstagaren normalt utför.

Ersättning för egen arbetstgares arbete i skada samordnas med eventuell ersättning från avbrottsförsäkring.

1.10.2 Maskiner/Inventarier

1.10.2.1 Maskiner/Inventarier som återställs

Om *återställande* sker för försäkringstagarens räkning värderas skadan med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa egendomen på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Återställandet måste ske senast inom två år.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid skadevärderingen skälig hänsyn tas till detta.

Merkostnad på grund av myndighetsbeslut angående konstruktion, utförande, eller användning ersätts inte.

Begränsningar

Halva värdet

Vid skada på egendom vars *tekniska värde* är lägre än halva *nyanskaffningsvärdet* värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till egendomens *tekniska värde*

Dator yngre än 12 månader

Vid skada på *dator* som är yngre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nytillverkad, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet, dvs. nyanskaffningskostnaden för införskaffande av likvärdig dator.

Dator äldre än 12 månader

Vid skada på *dator* som är äldre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nytillverkad, värderas skadan till en viss procentsats beräknat på nyanskaffningskostnaden, se nedan angivna värderingstabell.

Datorns ålder	Mån 12-18	Mån 19-36	Mån 37-54	Mån Äldre än 54
Ersättningen i procent	60	40	30	20

Verktyg och mindre maskiner yngre än 24 månader

Vid skada på *verktyg och mindre maskiner* * yngre än 24 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nytillverkad, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet, dvs nyanskaffningskostnaden för införskaffande av likvärdig mindre maskin och verktyg.

* Med verktyg och mindre maskiner avses här handverktyg, mindre redskap och eldrivna verktyg vars enskilda värde är högst 0,5 basbelopp.

Verktyg och mindre maskiner äldre än 24 månader

Vid skada på *verktyg och mindre maskiner* som är äldre än 24 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nytillverkad, värderas skadan till en viss procentsats beräknat på nyanskaffningskostnaden, se nedan angivna värderingstabell.

Verktyg och mindre maskiners ålder	Mån 24-48	Mån 49-60	Mån 61-72	Mån Äldre än 72
Ersättningen i procent	65	50	40	20

Motordrivna fordon

Vid skada på motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) och släpfordon till dessa samt skogsmaskin (t ex processor eller fällare) värderas skadan alltid till högst egendomens *tekniska värde*.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Lindningar (el - utrustning)

Skada på lindningar - och på grund härav uppkomna skador på plåtar - till elektrisk utrustning värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till lindningarnas och plåtarnas *tekniska värde*.

Vid beräkningen av det tekniska värdet skall för

- elektriska motorer och generatorer med märkeffekt större än 100 kw samt transformatorer avsedda för in- eller utspänning större än 12 kw avdrag för värdeminskning göras på lindningarnas och plåtarnas *nyanskaffningsvärde* (dvs kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med
 - 5 % per år för motorer;
 - 4 % per år för generatorer;
 - 3 % per år för transformatorer

räknat från en tidpunkt som för

- motorer börjar 10 år och för generatorer och transformatorer börjar 15 år efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Avskrivningen är maximerad till 80 %.

Om driftförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt än vad som ovan angivits, skall detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

Förbränningsmotor

Skada på slidedelar till förbränningsmotor, t ex cylinderfoder, kolv, lager och cylinderblock utan lösa foder, värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till föremålens *tekniska värde*. Vid beräkningen av det *tekniska värdet* skall avdrag för värdeminskning göras med 15 % per år, räknat från den dag motorn togs i bruk som ny eller senast renoverats, av delarnas *nyanskaffningsvärde* (inklusive arbetskostnad för renovering). Avskrivningen maximeras till 75 %.

Procentsatsen för den årliga avskrivningen är grundad på en årlig drifttid av 1 200 - 1 500 timmar. Avviker den årliga drifttiden väsentligt härifrån, skall detta beaktas genom att procentsatsen ändras.

Kylkompressor äldre än 3 år

Vid skada på kylkompressor, som är äldre än 3 år räknat från den tidpunkt då kylkompressorn togs i bruk som nyttillverkad, värderas skada till kostnaden för återställandet, dock högst till det *tekniska värdet*.

Vid beräkning av det *tekniska värdet* ska avdrag för värdeminskning göras på *nyanskaffningsvärdet* med 8 % per år från 3:e året.

1.10.2.2 Maskiner/Inventarier som inte återställs

Återställs inte den skadade egendomen av försäkringstagaren inom två år - eller återställs den för annans räkning, värderas skadan till skillnaden i egendomens *ekonomiska värde* omedelbart före och efter skadan.

1.10.3 Varor

Skada värderas till *varornas värde* enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

Varor anskaffade för försäljning

Varorna värderas till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag. Om varornas värde före skadan har minskat på grund av inkurans eller annan omständighet beaktas detta vid värderingen.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Varor som den försäkrade tillverkat

Varorna - även varor under tillverkning - värderas till tillverkningskostnaderna - direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverknings och administrationsomkostnader - vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket egendomen då hade kunnat försälas.

Varor som är sålda och färdiga för leverans

Varorna värderas i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.

För varor som återanskaffas beaktas vid skadevärderingen ändrade kostnader på grund av prisändring under skälig tid för återanskaffande.

1.10.4 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inbegripet manuell inmatning av data där sådan erfordras
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopior, dock beaktas inte de kostnader som
 - avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
 - orsakats av att information inte kan återskapas
 - avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data
 - avser merkostnad genom arbete på övertid.

Programlicenser

Med normala kostnader avses kostnader för ny programlicensavgift om försäkringstagaren enligt användaravtal med leverantör/konstruktör åtagit sig att svara för förlorat hårdvarulås.

1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis

Värdehandlingar

Skada värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs på återställandet.

Värdebevis

Skada värderas till vad det skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag.

1.10.6 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen skulle ha tillhört om den varit försäkringstagarens, t ex *maskiner/inventarier* eller *varor*. Kan separat försäkring tecknas för egendomen, t ex motorfordons-, båt- eller hemförsäkring, värderas skadan enligt tillämpliga villkor i Trygg-Hansa.

I skadevärderingen ska även inräknas råmaterial och nedlagt arbete som utförts av försäkringstagaren på skadad egendom. Beträffande värderingen av eget arbete, se inledning av 1.10.

1.10.7 Arbetstagares egendom

Skada på *arbetstagares egendom* som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta. Skada på *arbetstagares egendom* i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring i Trygg-Hansa.

1.11 Ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt följande

Basvillkor - Företagsförsäkring

- skada värderad enligt 1.10 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnad enligt 1.8.1
- röjningskostnad enligt 1.8.2 med avdrag för

- självrisk enligt 1.6

i förekommande fall beaktas

- beloppsbegränsningar, t. ex förstarisk-belopp, angiven högsta ersättning m.m.
- eventuell underförsäkring vid helvärdesförsäkring

i förekommande fall görs

- reducering p.g.a. fareökning eller att premiegrundande uppgifter är felaktiga eller har ändrats

sist avräknas eventuell påföljd då säkerhetsföreskrift 1.9 inte följts.

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

1.11.2 Helvärdeförsäkring

Vid *helvärdeförsäkring* ersätts uppkommen skada i dess helhet intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

Underförsäkring

Föreligger *underförsäkring* tillämpas bestämmelserna i Kap 5 Definitioner – Förklaringar, punkt 5.3 Underförsäkring och påföljd.

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera föremål men lägre än föremålens sammanlagda värde tillämpas bestämmelserna som angetts i första stycket.

1.11.3 Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.5 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringserättning (SFS 2005:105).

1.11.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Trygg-Hansa har rätt att istället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Trygg-Hansa är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna Trygg- Hansas egendom och egendomen skall snarast ställas till Trygg-Hansas förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser).- Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad *byggnad* överklagats och Trygg-Hansa på grund av detta väntat med att betala ut ersättning skall ersättningen betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av *basbeloppet*.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning: Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.6 (Räddningsplikt).

1.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska anmälas så snart som möjligt.

Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, inbrott, rån eller annat brott snarast göra polisanmälan och insända en kopia av den till Trygg-Hansa.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan skäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelsen

Krav från annat försäkringsbolag i enlighet med de mellan försäkringsbolagen träffade regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelserna regleras av Trygg-Hansa utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

1.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

1.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den som begär ersättning är skyldig att specificera sitt ersättningsanspråk och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den som begär ersättning är även skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning ska den som begär ersättning skaffa och sända in dessa handlingar till Trygg-Hansa.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har emellertid inget ansvar för anlitade reparatörens eller leverantörens åtaganden. Oavsett om Trygg-Hansa har anvisat reparatör eller leverantör är försäkringstagaren beställare.

laktar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkomma om anvisningarna följts.

1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

2 Avbrottsförsäkring

I Basvillkoret anges två olika avbrottsförsäkringsvillkor; 2.1 Avbrottsförsäkring inklusive extrakostnader beräknad på årsomsättning och 2.2 Avbrottsförsäkring beräknad på täckningsbidrag. Vilket av dessa avbrottsvillkor som gäller för denna försäkring framgår av försäkringsbrevet.

2.1 Avbrottsförsäkring inklusive extrakostnader beräknad på årsomsättning

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

2.1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2.1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under *ansvarstiden* för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt 2.1.7. *Ansvarstiden* anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt egendomsskada eller annan händelse enligt 2.1.7 inträffat.

Med avbrottsid avses den tidsperiod under vilken skadehändelser enligt 2.1.7 påverkar rörelsens resultat.

2.1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i bortfall av *täckningsbidrag* i den försäkrade rörelsen och skäliga extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade rörelsen i den omfattning den skulle haft om skada inte inträffat.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller endast för de intäkter och kostnader som försäkringstagaren faktiskt har redovisat enligt gällande lagar, regler och bestämmelser.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sådant bortfall av *täckningsbidrag* som beror på
 - att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder - även av provisorisk art - för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
 - förlängd avbrottsid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd och kapitalbrist
 - bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.
- egendomsskada eller värdeminskning
- vite genom utebliven eller försenad leverans eller liknande.

2.1.5 Försäkringsbelopp/ Högsta ersättning

2.1.5.1 Försäkringsbelopp

Ersättningen beräknad enligt 2.1.10 är vid varje skadetillfälle begränsad till högst den i försäkringsbrevet angivna *årsomsättningen* vid 12 månaders *ansvarstid*. Avtal kan träffas om annan ansvarstid som då framgår av försäkringsbrevet. Vid val av annan ansvarstid är *årsomsättningen* omräknad proportionellt till den valda tiden, den högsta ersättningen.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Begränsning

Om försäkringstagaren inte lämnat riktiga uppgifter om *årsomsättning* och *materialkostnad* gäller att ersättningen kan reduceras enligt reglerna om underförsäkring, se 2.1.11.1.

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdeskatt. Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

2.1.5.2 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är begränsad till vad som anges under Högsta ersättning vid följande villkorspunkter

- 1.7.1.9. ras, jordskalv eller vulkanutbrott
- 1.7.1.10. översvämning, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag
- 1.7.3.2. skadegörelse utan samband med inbrott
- 1.7.1.8 storm, hagel eller överlast av snö

2.1.6 Självrisk och karens

2.1.6.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.1.10 (Skadevärderingsregler) och 2.1.8 (Räddnings- och Extrakostnader) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisken är 0,2 basbelopp vid avbrottskada till följd av ersättningsbar egendomsskada. Avtal kan träffas om annan självrisk som då anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

För villkorspunkterna 2.1.7.2 – 2.1.7.4 gäller försäkringen utan självrisk.

2.1.6.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen dessutom med *karens* vid varje skadetillfälle.

Avdrag skall även göras för på *karenstiden* fallande räddnings- och extrakostnader.

Karenstiden är 24 timmar.

2.1.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

2.1.7.1 Egendomsskada

- att egendomen skadats i *försäkringslokal* eller på *förvaringsplats*, som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe, genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring – under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen och anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringen tecknats att omfatta brand-, vattenskada- och inbrottsavbrott gäller avbrottsförsäkringen även för avbrott till följd av skada enligt 1.7.4 - 1.7.6. Om försäkring tecknats att gälla med Kyl- och frysförsäkring så gäller försäkringen även för avbrott till följd av ersättningsbar kyl- och frysskada.

Arbetsområde eller andra platser, som inte anges med fastighetsbeteckning/ gatadress i försäkringsbrevet räknas inte som försäkringsställe.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.1.7.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el-, gas-, vatten eller värme på grund av att sådan skadehändelse som omfattas av Kap 1 Egendomsförsäkring inträffat på egendom tillhörande leverantören.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.3 Avspärrning

- att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndighet inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov avspärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte för sådan myndighets andra avspärrningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärrningen.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.4 Skada hos kund eller leverantör

- att leverans enligt leveranskontrakt* inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt Egendomsförsäkring Kap 1- och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat inom Norden hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt. Försäkringen gäller inte för avbrott i leverans till eller från leverantör av el, gas, vatten och/eller värme samt tele- och datakommunikation.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 Mkr, dock lämnas i intet fall ersättning för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden. Om annat belopp har avtalats så framgår detta av försäkringsbrevet och gäller endast intill det angivna ersättningsbeloppet.

*Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgifter om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

Undantag för skadehändelser 2.1.7 enligt ovan

Allmänna undantag enligt 1.7 i Kap 1 gäller även för avbrottsförsäkringens skadehändelser, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

2.1.7.5 Skada på annan plats

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom egendomsskada som ersätts i enlighet med 1.3.2.1. Högsta ersättning gemensamt för egendoms – och avbrottskadan är 10 basbelopp.

2.1.8 Räddnings- och extrakostnader

Vid skada som omfattas av skadehändelser enligt 2.1.7 lämnas även ersättning för

- utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- skäligena forcerings- och extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat, utöver räddningskostnader enligt ovan

Medför räddnings- eller extrakostnad nytta endast under *karenstiden* ersätts den inte. Medför räddnings- eller extrakostnad nytta även efter *ansvarstidens* slut ersätts den med ett belopp, som kan anses falla på *ansvarstiden*.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Mer omfattande räddningsåtgärder och andra åtgärder som medför kostnader skall alltid vidtas i samråd med Trygg-Hansa.

2.1.9 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet. Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.1.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter *ansvarstidens* slut. Skadebeloppet utgörs av för lust beräknad enligt 2.1.10.2 (Förlustens storlek) med tillägg av Räddnings- och Extrakostnader (se 2.1.8).

2.1.10.1 Beräkning av täckningsbidrag

Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som *ansvarstiden*, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendomsskadan eller annan i pkt 2.1.7 angiven händelse inträffat. Överstiger *ansvarstiden* 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda *ansvarstiden*.

Förväntat täckningsbidrag

Råder under *ansvarstiden* andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, dvs ökas eller minskas beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under *ansvarstiden*, om skadan inte inträffat.

Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens *täckningsbidrag* under *ansvarstiden* ökat med

- rörliga kostnader enligt Kapitel 5 Definitioner – Förklaringar punkt 5.6 (Definition av täckningsbidrag) till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten
- ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av *ansvarstiden* - utöver den tid som skulle ha erfordras för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

2.1.10.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt storlek ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under *ansvarstiden*
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under *ansvarstiden* kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till permitterad personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för varor och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under *ansvarstiden* erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under *ansvarstiden* uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning, som uppstått på grund av att ersättning för avbrottskadnan betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Vid utbetalning av ersättning efter *ansvarstiden* slut ersätts skälig ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.1.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen kostnad enligt 2.1.8.

2.1.11.1 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger när verklig

- *årsomsättning* som försäkringstagaren borde ha lämnat uppgift inför nytt eller förnyat försäkringsavtal, överstiger den i försäkringsbrevet angivna *årsomsättningen*

eller om verklig

- *materialkostnad* som försäkringstagaren borde ha lämnat uppgift om inför nytt eller förnyat försäkringsavtal, understiger den i försäkringsbrevet angivna *materialkostnaden*.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt mot förhållandet mellan erlagd premie för angiven *årsomsättning* respektive *materialkostnad* och den premie som borde ha erlagts för den verkliga *årsomsättningen* respektive *materialkostnaden* enligt ovan.

Vid räddnings- och extrakostnader (se 2.1.8) görs motsvarande reduktion vid *underförsäkring*.

2.1.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.1.12 nedan. Om polisutredning av - betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet. Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.1.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.1.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.1.7 som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.1.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

2.1.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplýsningar och medverkan med mera

Avbrottsskada regleras efter ansvarstidens slut.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Den som begär ersättning ska efter ansvarstidens slut till Trygg-Hansa överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Den som begär ersättning är också skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansa ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadetredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

laktar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg- Hansa ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.2 Avbrottförsäkring beräknad på täckningsbidrag

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

2.2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2.2.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under *ansvarstiden* för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt 2.2.7. *Ansvarstiden* anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt egendomsskada eller annan händelse enligt 2.2.7 inträffat.

Med avbrottsperiod avses den tidsperiod under vilken skadehändelser enligt 2.2.7 påverkar rörelsens resultat.

2.2.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i bortfall av *täckningsbidrag* i den försäkrade rörelsen.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller endast för de intäkter och kostnader som försäkringstagaren faktiskt har redovisat enligt gällande lagar, regler och bestämmelser.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sådant bortfall av täckningsbidrag som beror på
 - att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder – även av provisorisk art – för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
 - förlängd avbrottsperiod på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd och kapitalbrist
 - bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.
- egendomsskada eller värdeminskning
- vite genom utebliven eller försenad leverans eller liknande

2.2.5 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning

Försäkringen gäller med det försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet. Försäkringsbeloppet ska motsvara *täckningsbidraget* under avtalad *ansvarstid*.

Begränsning

Om täckningsbidraget under ansvarstiden överstiger det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet kan ersättningen reduceras enligt reglerna om underförsäkring, se 2.2.11.1.

2.2.5.1 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är begränsad till vad som anges under Högsta ersättning vid följande villkorspunkter

- 1.7.1.9. ras, jordskalv eller vulkanutbrott.
- 1.7.1.10. översvämning, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag
- 1.7.3.2. skadegörelse utan samband med inbrott.
- 1.7.1.8. storm, hagel eller överlast av snö

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.2.6 Självrisk och karenss

2.2.6.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.2.10 (Skadevärderingsregler) och 2.2.8 (Räddnings- och Extrakostnader) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisken är 0,2 basbelopp vid avbrottskada till följd av ersättningsbar egendomsskada. Avtal kan träffas om högre självrisk som då anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

För villkorspunkterna 2.2.7.2 – 2.2.7.4 gäller försäkringen utan självrisk.

2.2.6.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen med 24 timmars *karens* vid varje skadetillfälle. Avtal kan träffas om längre karens. *Karenstiden* anges i försäkringsbrevet.

2.2.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

2.2.7.1 Egendomsskada

- att egendomen skadats i *försäkringslokal* eller på *förvaringsplats*, som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe, genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring – under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen och anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringen tecknats att omfatta brand-, vattenskade- och inbrottsavbrott gäller avbrottsförsäkringen även för avbrott till följd av skada enligt 1.7.4 - 1.7.6. Om försäkring tecknats att gälla med Kyl- och frysförsäkring så gäller försäkringen även för avbrott till följd av ersättningsbar kyl- och frysskada.

Arbetsområde eller andra platser, som inte anges med fastighetsbeteckning/ gatadress i försäkringsbrevet räknas inte som försäkringsställe.

2.2.7.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring - och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.2.7.3 Avspärrning

- att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndighet inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov avspärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte för sådan myndighets andra avspärrningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärrningen.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.2.7.4 Skada hos kund eller leverantör

att leverans enligt leveranskontrakt* inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt Egendomsförsäkring Kap 1- och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat inom Norden hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt.

Försäkringen gäller inte för avbrott i leverans till eller från leverantör av el, gas, vatten och/eller värme samt tele- och datakommunikation.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 Mkr, dock lämnas i intet fall ersättning för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden.

Om annat belopp har avtalats så framgår detta av försäkringsbrevet och gäller endast intill det angivna ersättningsbeloppet.

*Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgifter om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

2.2.7.5 Skada på annan plats

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom egendomsskada som ersätts i enlighet med 1.3.2.1. Högsta ersättning gemensamt för egendoms – och avbrottskadan är 10 basbelopp.

Undantag för skadehändelser enligt 2.2.7 ovan

Allmänna undantag enligt 1.7 i Kap 1 gäller även för avbrottsförsäkringens skadehändelser, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

2.2.8 Räddningskostnader

Vid skada som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt 2.2.7 lämnas ersättning för utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga söka bereda sådana arbetstygare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vidtas i samråd med Trygg-Hansa.

Räddningskostnaden ersätts med högst det belopp varmed åtgärderna minskat förlusten. I den mån sådan kostnad medfört nytta även under *karenstiden* eller efter *ansvarstidens* slut, ersätts den med högst ett belopp som kan anses falla på den del av *ansvarstiden*, som inte är *karenstid*.

2.2.9 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9 Säkerhetsföreskrifter, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet.

Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.2.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter *ansvarstidens* slut. Skadebeloppet utgörs av för lust beräknad enligt 2.2.10.2 (Förlustens storlek) med tillägg av Räddnings- och Extrakostnader (se 2.2.8).

2.2.10.1 Beräkning av täckningsbidrag

Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som *ansvarstiden*, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendomsskadan eller annan i pkt 2.2.7 angiven händelse inträffat. Överstiger *ansvarstiden* 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda *ansvarstiden*.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Förväntat täckningsbidrag

Råder under *ansvarstiden* andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, dvs ökas eller minskas beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden, om skadan inte inträffat.

Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens *täckningsbidrag* under *ansvarstiden* ökat med

- rörliga kostnader enligt Kapitel 5 Definitioner – Förklaringar punkt 5.6 (Definition av täckningsbidrag) till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten
- ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av *ansvarstiden* - utöver den tid som skulle ha erfordras för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

2.2.10.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt storlek ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under *ansvarstiden*
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under *ansvarstiden* kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till permitterad personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för *varor* och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under *ansvarstiden* erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under *ansvarstiden* uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning, som uppstått på grund av att ersättning för avbrottskadatan betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Vid utbetalning av ersättning efter *ansvarstiden* slut ersätts skälig ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

2.2.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen kostnad enligt 2.2.8.

2.2.11.1 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger när verkligt täckningsbidrag för ansvarstiden överstiger det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt mot förhållandet mellan verkligt täckningsbidrag under ansvarstiden och det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Vid räddnings- och extrakostnader (se 2.2.8) görs motsvarande reducering vid *underförsäkring*.

2.2.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade full gjort vad som åligger honom enligt 2.2.12 nedan. Om polisutredning av - betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inlett äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.2.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.2.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.2.7 som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.2.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

2.2.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Avbrottskada regleras efter ansvarstidens slut.

Den som begär ersättning ska efter ansvarstidens slut till Trygg-Hansa överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Den som begär ersättning är också skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningsens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansa ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

laktar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansa ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.2.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3 Ansvarsförsäkring

3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och andra försäkrade som anges i försäkringsbrevet, i fråga om verksamhet som anges där, samt för arbetstagare till dessa för skada som arbetstagaren orsakar i tjänsten inom försäkrad verksamhet.

3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ersättningsbar skada som inträffar under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller även vid *serieskada* under förutsättning att den första skadan i serien inträffat under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet.

3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

Även om den geografiska omfattningen enligt försäkringsbrevet är utökad att gälla i USA och Kanada så gäller försäkringen inte för *föroreningsskada* som inträffar i USA eller Kanada.

Med *föroreningsskada* avses *miljöskada* samt personskada, sagskada, ren förmögenhetsskada eller annan förmögenhetsskada som direkt eller indirekt orsakas genom utsläpp, kontamination, avfallshantering eller förorening, oavsett om miljöbalken är tillämplig eller inte på vatten, mark, luft, byggnad eller konstruktion.

3.5 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas ansvarighet för åtagande enligt 3.7.2 är för varje skada begränsad till det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet samt gäller sammanlagt för varje ersättningsbar skada orsakad av samma händelse. För samtliga skador som inträffar under försäkringsperioden är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

För kostnader som omfattas av Trygg-Hansas åtagande enligt 3.7.2, exklusive skadestånd, kan försäkringsbeloppet överskridas med högst 10 basbelopp.

Vid *serieskada* anses samtliga skador i serien inträffade vid tidpunkt då den första skadan i serien inträffade, under förutsättning att försäkringen var i kraft, då den första skadan i serien inträffade.

Ersättningen för samtliga skador vid *serieskada* är begränsad till det försäkringsbelopp som gäller för den första skadan.

För försäkringsskydd som avses i villkorspunkt 3.5.3, 3.5.4, 3.5.5, 3.5.6, 3.5.7 och 3.5.8 eller enligt tilläggsvillkor som ingår i försäkringsavtalet är Trygg-Hansas ansvarighet begränsat till försäkringsbelopp som anges i respektive villkorspunkt eller tilläggsvillkor. Dessa försäkringsbelopp ingår i och utökar inte högsta ersättning enligt första stycket andra meningen i denna villkorspunkt.

3.5.3 Omhändertagen egendom m.m.

Vid skada på egendom som försäkrad, eller annan för hans räkning, åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, reparera, kontrollera, besiktiga, tillse, förvara eller försälja begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Låsbyte i samband med nyckelförlust m.m.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Med inskränkning av Trygg-Hansas åtagande enligt föregående stycke och 3.3 (Var försäkringen gäller) lämnas försäkringsskydd för skälig kostnad att ändra, eller om så erfordras, att byta ut lås i fastighet inom Sverige vid skada till följd av förkomna nycklar, nyckelkort, kod eller liknande.

Försäkringsskyddet gäller under förutsättning att den försäkrade enligt gällande rätt är skyldig att svara för sådan kostnad. Polisansökan skall ske och kopia skall på begäran insändas till Trygg-Hansa.

Försäkringsskydd lämnas dock inte om nycklarna, nyckelkortet, koden eller liknande varit märkta med namn och/eller adress, lämnats kvar i dörr eller stulits ur fordon.

Ersättningen är begränsad till sammanlagt 2 basbelopp per skada, oavsett antalet fastigheter som berörs av förlusten, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.4 Egendom under lyft eller transport

Vid skada på egendom som försäkrad, eller för hans räkning annan person, transporterar eller lyfter och som inte är undantagen enligt 3.7.10.10, begränsas ersättningen till 5 basbelopp per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.5 Ansvar enligt personuppgiftslagen

Vid skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada och för kränkning i enlighet med reglerna i *Datskyddsförordningen* eller 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204) begränsas ersättningen till 2 mkr per skada.

3.5.6 Ansvar enligt miljöbalken

Vid ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808) begränsas ersättningen till 1 Mkr per skada.

3.5.7 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 Mkr per skada och år.

3.5.8 Ingrediens- och komponentsskada

Vid skada som omfattas enligt punkt 3.7.1.5 (Ingrediens- och komponentsskada) begränsas ersättningen till 10 Mkr per skada.

3.6 Självrisk

Den försäkrade skall vid varje skada betala en självrisk om 0,2 basbelopp som avräknas mot de sammanlagda ersättningsbara kostnaderna och det ersättningsbara skadeståndet enligt 3.5 och 3.7.2. Om avtal träffats om annan självrisk anges detta i försäkringsbrevet.

Särskild självrisk

För vissa skadehändelser gäller annan självrisk enligt nedan.

- 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 2 basbelopp, vid sakskada orsakad av sprängning.
- 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp, vid sakskada som uppkommit i samband med svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.
- 1 basbelopp vid skada som inträffar i USA eller Kanada.
- 1 basbelopp vid skada på hyrd lokal eller byggnad.

Är den avtalade självrisken högre än de särskilda självriskerna gäller den högre avtalade självrisken.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Vid serieskada har den försäkrade att svara endast för en självrisk och då den som gäller vid den tidpunkt då första skadan i serien inträffar.

Självriskbelopp som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

3.7 Försäkringens omfattning

3.7.1 Försäkringens omfattning

Försäkringens omfattning omfattar försäkrads skadeståndsskyldighet för person- och sakskada enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, förutsatt att dessa avtalats. Försäkringens omfattning omfattar inte åtagande härutöver.

Om denna försäkring inte omfattar en sak- eller personskada omfattar försäkringens omfattning inte heller förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Utöver person- och sakskada enligt första stycket omfattar försäkringens omfattning även:

- skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada och för kränkning av den personliga integriteten i enlighet med reglerna i *Dataskyddsförordningen* eller 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204)

Dataskyddsförordningen är Europaparlamentets och rådets förordning, EU, 2016/679 av den 27 april 2016

- försäkrads skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808).

Försäkringens omfattning omfattar kostnader för skäliga räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringens omfattning under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förhindra skadan.

3.7.1.5 Ingrediens- och komponentskada

Försäkringens omfattning omfattar skadeståndsskyldighet för sakskada eller *ren förmögenhetsskada* som beror på att egendom

- med vilken *levererad produkt* förenats (genom exempelvis sammanfogning, sammansmältning, blandning, pressning, applicering, ytbehandling eller emballering)
- som - efter bearbetning eller förädling eller annan användning av *levererad produkt* - helt eller till en del består av denna produkt
- som är djur eller växter, efter förbrukning av *levererad produkt*
- som är informationsbärare (såsom trycksaker eller datamedia) efter överföring av information från *levererad produkt* skadas eller försämras, blir dyrare att bearbeta eller framställa, minskar i värde eller - helt eller delvis - inte kan användas för sitt avsedda ändamål.

3.7.2 Trygg-Hansas åtagande

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringens omfattning och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.7.10 Undantag

3.7.10.1 Uppsåt, grov vårdslöshet m m

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade framkallat uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Försäkringen gäller inte heller för skada som uppkommer under sådana omständigheter att det för den försäkrade eller hans arbetsledning borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Vid *markarbete* gäller försäkringen inte för sådan skada som på förhand kan beräknas komma att inträffa med den tillämpade sprängningsmetoden.

3.7.10.2 Produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av fel eller brist i levererad produkt, felaktig eller bristfällig information om produkten eller felaktig åtgärd beträffande produkten, om företagsledning eller arbetsledning

- kände till felet eller bristen vid leveransen eller när produkten därefter åtgärdades eller
- skulle ha upptäckt felet eller bristen om undersökningar, provningar eller analyser utförts enligt de normer och principer som allmänt tillämpas inom branschen eller
- åsidosatt lag eller myndighets föreskrift rörande produktsäkerhet.

Med levererad produkt avses lös egendom som försäkrad eller annan för försäkrads räkning satt i omlopp.

3.7.10.3 Ansvar för byggherre och entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada och ren förmögenhetsskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre eller entreprenör enligt miljöbalken eller motsvarande kontraktsrättsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten.

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Utan inskränkning av 3.7.10.6 tillämpas dock inte undantaget vid skada som den försäkrade är skadeståndsskyldig för i egenskap av byggherre i samband med reparations- eller underhållsarbeten.

3.7.10.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

Undantaget tillämpas dock inte om ansvarsförsäkringen är avsedd att gälla för den försäkrade i dennes egenskap av ägare, brukare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet som anges i försäkringsbrevet.

3.7.10.5 Atomskada eller atomolycka

Försäkringen gäller inte för atomskada eller atomolycka vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

För tillämpning av detta undantag ska atomskada och atomolycka definieras i enlighet med atomansvarighetslagen (SFS 1968:45) eller motsvarande utländsk lagstiftning. Om motsvarande utländsk lagstiftning saknas, ska atomansvarighetslagens definition tillämpas.

3.7.10.6 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av *miljöskada*.

Undantaget avser inte skada som beror på

Basvillkor - Företagsförsäkring

- att fel tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning. Med att fel tillfälligt begås avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod.
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning.
- skada som orsakats av produkt som den försäkrade levererat

allt under förutsättning att lag, författning eller myndighets föreskrift inte medvetet åsidosatts.

Försäkringsskyddet enligt ovan gäller inte i något fall för försäkrad i USA eller Kanada.

Se även säkerhetsföreskrift i 3.11.2 och den geografiska omfattningen i 3.3 samt punkt 1.19 i Allmänna Avtalsbestämmelser och Definitioner.

3.7.10.7 Nederbördsskada

Försäkringen gäller inte för skada som helt eller till någon del orsakats av nederbörd eller snösmältning såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts. Med att fel tillfälligt begåtts avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod.
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Denna punkt tillämpas endast vid skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet, innehavare av tomträtt, ägare av VA-anläggning eller då den försäkrade övertagit ansvar för sådan anläggning.

3.7.10.8 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon till den del skadan omfattas av trafikskadelagen eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats med sedvanliga försäkringsbelopp och villkor som tillhandahålls i det land där skadan inträffat eller i det land där fordonet är registrerat. För skada som inträffar med tillfälligt hyrt motordrivet fordon, det vill säga fordon som vare sig ägs eller leasas av den försäkrade, gäller försäkringen dock till den del skadan inte kan betalas av trafikförsäkring eller annan försäkring
- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde
- skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserande föremål
- skepp och båtar vid skada på passagerare eller last som befordras.

Flygansvar

Försäkringen gäller inte heller för skada orsakad av:

- luftfartyg, svävare eller hydrokopter
- flygledning, vilket inbegriper flygledares handling eller underlåtenhet samt system, utrustning eller annan produkt som används för flygledning
- lufttrafik, vilket inbegriper men inte är begränsat till på och av flygplats bedriven verksamhet, vars ändamål är att betjäna lufttrafik
- produkt avsedd för stadigvarande bruk i luftfartyg
- annan produkt samt tjänst som används respektive tillhandahålls vid luftfartygs start och landning

3.7.10.10 Skada på egendom som hyrs, transporteras m.m.

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar

Basvillkor - Företagsförsäkring

- på grund av särskilt åtagande därom transporterar, lyfter eller förvarar
- uppför eller nedmonterar såvitt gäller byggnader eller broar.

Vid skada på lokal eller byggnad som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet, under en sammanhängande tid av minst 60 dagar, tillämpas inte undantaget vid skadehändelse som normalt ersätts genom brand- och vattenskadeförsäkring. Detta gäller dock inte då försäkringstagaren enligt kontrakt eller särskilt åtagande övertagit ansvar för underhåll av byggnad eller del av byggnad och skadan beror på bristande underhåll.

3.7.10.11 Egen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom.

Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra omfattas inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

3.7.10.12 Skada på levererad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning åtagit sig att uppföra, sälja eller leverera oavsett när skadan inträffar. Försäkringen gäller inte heller för kostnad för hantering eller åtgärd som den försäkrade nedlagt på den levererade egendomen.

Undantaget avser inte skada på tidigare levererad egendom om skadan inträffar till följd av att den försäkrade

- fullgör avtal som inte har samband med det ursprungliga leveransavtalet
- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

3.7.10.13 Arbetsskador/annan försäkring

Försäkringen gäller inte för *arbetsskada* som drabbar försäkrads arbetstagare.

Försäkringen gäller inte heller för *arbetsskada* som drabbar annan än försäkrads arbetstagare om den skadade omfattas av trygghetsförsäkring vid arbetsskada, arbetsskadeförsäkring eller liknande försäkringsskydd. Om viss typ av ersättningspost vid personskada, till exempel inkomstförlust, inte omfattas av annan försäkring enligt föregående mening, gäller försäkringen för skadeståndskrav överstigande självriskan avseende sådan ersättningspost.

Försäkringen gäller dock

- vid regress mot försäkrad från annan försäkring
- vid produktansvarsskada som inträffar i land där obligatorisk arbetsskadeförsäkring saknas.

Försäkringen gäller dock inte i något fall för gradvis uppkommen arbetsskada, till exempel sjukdom, smitta eller ohälsa.

3.7.10.14 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt inte förhindrat, avbrutit, främjat eller i övrigt påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

3.7.10.15 Utfästelse och garanti

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundas på garanti eller utfästelse om skadeståndsskyldighet inte hade förelegat utan garantin eller utfästelsen. Försäkringen gäller dock för ansvar som den försäkrade åtagit sig enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

3.7.10.16 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas, och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därför måste göras i oskadad egendom.

Om det finns ett gemensamt intresse för försäkringsgivaren och den försäkrade att göra ingrepp i oskadad egendom ersätts dock hälften av kostnaderna för sådant ingrepp i syfte att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra styckena beträffande ersättning för ingrepp i oskadad egendom gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

3.7.10.17 Återtagande, reparation och räddningskostnad för levererad egendom m.m.

Försäkringen gäller inte för kostnader i samband med reklamation, reparation och återtagande, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad egendom m.m.

Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad egendom befaras förorsaka skada.

3.7.10.20 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, besiktningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

3.7.10.21 Böter, viten och straffskadestånd "Punitive Damages"

Försäkringen gäller inte för böter och viten eller för straffskadestånd "Punitive Damages" eller annan liknande ersättning med karaktär av straffskadestånd. Försäkringen gäller inte heller för ersättningsanspråk som har sin grund i böter och viten eller straffskadestånd.

3.7.10.23 Asbest

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest.

3.7.10.24 Krig eller upplopp

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet.

3.7.10.27 Hälsorisker

Försäkringen gäller inte för skador orsakade av

- formaldehyd
- polyklorerade bifenyler (PCB)
- elektromagnetiska fält (EMF)
- mögelmedel
- kemiska bekämpningsmedel
- gödningsmedel
- uv-strålning
- överföring av HIV/AIDS
- läkemedel
- vacciner
- oxychinolin
- diethylstilboesterol (DES)
- preventivmedel
- kemiska abortframkallande preparat
- silikonbaserade implantat

Basvillkor - Företagsförsäkring

- tobaksprodukter

3.7.10.29 Terrorhandling

Försäkringen gäller inte för person eller sakskada, som direkt eller indirekt helt eller delvis orsakats av terrorhandling,

- som innebär spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen;
- som riktas mot eller drabbar evenemang som samlar eller är avsett att samla fler än 10 000 deltagare;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av vattenverk som försörjer fler än 10 000 abonnenter eller av ägare eller brukare av fördämning som är högre än 7,5 meter;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av ägare eller brukare av Centralstationen i Köpenhamn, Stockholm, Oslo och Helsingfors och för ägare eller brukare av följande flygplatser: Kastrup, Arlanda, Gardemoen, Vantaa eller Keflavik.
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av säkerhetsföretag som utför bemanningsuppdrag

3.7.10.30 Offshoreanläggning

Försäkringen gäller inte för ägare eller operatör av offshore-anläggning/installation.

3.7.10.31 Kemiska produkter

Försäkringen gäller inte för skada genom kemiska produkter, såvida inte tillverkning av kemiska produkter motsvarar högst 10 % av försäkrads årsomsättning. Undantaget gäller inte om försäkring meddelas på "Claims Made" villkor.

3.7.10.32 Blodbanker

Försäkringen gäller inte för blodbanker. Undantaget gäller inte för sjukhus, kliniker eller liknande som normalt använder blod i sin verksamhet.

3.7.10.33 Förorening

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för efterbehandling av föroreningskada eller avhjälpande av allvarig miljöskada eller kostnad för räddningsåtgärd, som försäkrad enligt bestämmelser i Miljöbalken 10 kapitlet eller annan lagstiftning som bygger på EU:s miljödirektiv 2004/35/EG åläggs att betala eller vidta eller, som försäkrad haft för att efterbehandla föroreningskada eller avhjälpa allvarig miljöskada; eller
- ersättningskrav som framställs mot försäkrad av annan som åsamkats kostnad enligt ovan.

3.11 Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 3.11 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Huvudregeln gäller om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift.

3.11.1 Säkerhetsföreskrift vid utförande av VVS-installation och arbete i våtutrymme

VVS-installation eller arbete i våtutrymme skall ha utförts enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar, Boverkets regler och anvisningar och/eller gällande branschregler. De branschregler som avses är till exempel regler från Byggkeramikrådet, AB Svensk våtrumskontroll, Målarmästarna och Säker vatteninstallation.

3.11.1.1 Påföljd när säkerhetsföreskriften inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skada, ändå betala viss ersättning då kraven på åtgärder i 3.11.1 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln i 3.11.1 ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst ett halvt och högst 10 basbelopp.

3.11.2 Säkerhetsföreskrift vid miljökada

Den försäkrade ska följa föreskrift som meddelats i lag, författning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa *miljökada*.

3.11.3 Säkerhetsföreskrift för takskottning och isborttagning på tak

Den försäkrade, eller annan som utför arbetet för den försäkrades räkning, ska använda hjälpmedel/verktyg som är lämpliga för att skador inte ska uppstå på underlaget. Vid val av arbetsmetod ska risken för skada på underlaget särskilt beaktas. Om det för uppdragets utförande krävs att vassa verktyg används ska beställaren på ett tydligt sätt underrättas om riskerna med sådan arbetsmetod innan arbetet påbörjas.

3.12 Skaderegleringsbestämmelser

3.12.1 Anmälan om skada

Skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa så snart som möjligt. Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade ska detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa.

Om den som begär ersättning eller annat försäkringsskydd, underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

3.12.1.1 Preklusion och Preskription

Preklusion

Med ändring av Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13 avseende preklusion gäller följande. Skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa snarast efter det att den som vill utnyttja försäkringen erhållit det. Om skadeståndskravet inte anmälts till Trygg-Hansa inom ett år efter det att den som vill nyttja försäkringen erhållit det, är Trygg-Hansa fri från ersättningsskyldighet.

Preskription

Basvillkor - Företagsförsäkring

Gällande frågor om preskription av rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd hänvisas till Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13.

3.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den försäkrade är skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Trygg-Hansa handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom deras verksamhet.

Dokumentationsplikt för levererad egendom

Den försäkrade och försäkringstagaren ska i rimlig omfattning bevara konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, leveransavtal, bruksanvisningar, garantier och liknande handlingar som kan vara av betydelse vid skadeutredning om ansvar för skada genom levererad egendom.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har inget ansvar för anlita entreprenörs / leverantörs åtaganden.

laktar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

3.12.4 Oriktiga uppgifter m.m.

Om den försäkrade eller annan som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3.12.5 Rättegång

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att, i händelse av rättegång, utan ersättning tillse att vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras i erforderlig utsträckning med hjälp av hos dem anställd personal.

I händelse av rättegång utser Trygg-Hansa rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte accepterar det av Trygg-Hansa utsedda rättegångsombudet kan en dom om ersättningskyldighet inte åberopas mot Trygg-Hansa och inte heller ersätts rättegångs- och skiljemannakostnader.

3.12.6 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Trygg-Hansas tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Trygg-Hansa fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är - om Trygg-Hansa så önskar - skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Trygg-Hansa förklarat sig villigt att göra upp i godo med den skadeståndsberättigade är Trygg-Hansa fritt från ytterligare åtaganden till följd av dennes skadeståndskrav. Detsamma gäller för det fall att den försäkrades skadeståndsskyldighet fastställs genom tredsakodning.

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal

Medför ansvarsbegränsning i avtal inskränkning i den försäkrades skadeståndsskyldighet och avstår den försäkrade från att åberopa ansvarsbegränsningen föreligger inte ersättningsskyldighet för Trygg-Hansa.

3.12.8 Dröjsmålsränta

Trygg-Hansa betalar inte den ränta som beror på den försäkrades eller försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt 3.12.

3.12.9 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen skada som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

5 Definitioner - Förklaringar

5.1 Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper och vad som är försäkrat framgår av försäkringsbrevet.

5.1.1 Byggnad

Med *byggnad* avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibygnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktskymsineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

5.1.2 Värmekulvert

Med *värmekulvert* avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje – för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

5.1.3 Maskiner/inventarier

Med *maskiner/inventarier* avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp. Till maskiner/inventarier hänföres sålunda bl.a.

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker så som kataloger och reklamtryck, varuprover
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster
- emballage av inventarietyp
- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- *datamedia*.
- Cistern förvarad inomhus

5.1.4 Varor

Med *varor* avses egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- osålda lotter, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

5.1.5 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Med *ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser* avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl. kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

5.1.6 Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Med *pengar, värdehandlingar och värdebevis* avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex. färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort

5.1.7 Kunders egendom

Med *kunders egendom* avses kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

5.1.8 Arbetstagares egendom

Med *arbetstagares egendom* avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte *pengar och värdehandlingar*
- egendom som, enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

5.2 Fullvärde-, Helvärde och Förstariskförsäkring

Vilken egendom som är fullvärde-, helvärde- eller förstariskförsäkrad framgår av 1.5 (Försäkrad egendom) respektive försäkringsbrevet.

Helvärdeförsäkring

Vid helvärdeförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen egendomsskada intill försäkringsbeloppet. Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som totalskada (se Kapitel 5, punkt 5.3).

För att full försäkring skall föreligga vid helvärdeförsäkring skall försäkringsbeloppet för

- *maskiner/inventarier* motsvara egendomens *nyanskaffningsvärde*
- *varor* utgöra sammanlagda värdet av varor som anskaffas för försäljning, yrkesmässigt tillverkats samt sådana som är sålda och färdiga för leverans (se 1.10.3 Skadevärderingsregler).

Basvillkor - Företagsförsäkring

Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts, med beaktande av skadevärderings, och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada, inklusive räddnings- och röjningskostnader (se 1.8.1 och 1.8.2) intill försäkringsbeloppet. Reducering p.g.a. underförsäkring kan förekomma i vissa fall (se Kapitel 5 punkt 5.3). Försäkringsbeloppet är vid *förstariskförsäkring* ett avtalat belopp som är lägre än egendomens *nyanskaffningsvärde*.

5.3 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring föreligger vid

- *helvärddeförsäkring* då försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*
- *förstariskförsäkring* i de fall försäkringsbeloppet utgör viss del av egendomens värde (helvärde) och detta värde är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*. Är helvärdet framtaget enligt av Trygg- Hansa godkänd värderingsmetod, tillämpas inte påföljdsbestämmelsen.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och *nyanskaffningsvärdet* respektive det belopp som för ifrågavarande försäkringsform skall upptas som försäkringsbelopp (se Kapitel 5, punkt 5.2 ovan).

Vid räddnings- och röjningskostnader samt restvärdesskydd (se 1.8) görs motsvarande reducereing vid underförsäkring.

5.4 Återställande

Återställande innebär för

- *maskiner/inventarier* reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

5.5 Värdering

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- *maskiner/inventarier* den kostnad som skulle ha uppkommit, om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt.

I värdet skall inräknas alla kostnader, t.ex. för in- och urmontering, transport, material och arbete, som fordras för att egendomen skall kunna tas i bruk.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *nyanskaffningsvärdet* vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*.

*Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med ekonomiskt värde avses egendomens marknadsvärde, det vill säga det sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning. Om marknadsvärdet inte fastställts, kan värdet av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer utgöra marknadsvärde på egendomen. Sådana värdepåverkande faktorer är till exempel ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet.

5.6 Definition täckningsbidrag

Med *täckningsbidrag* i avbrottsförsäkring förstås försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster - exklusive mervärdesskatt - minskat med nedanstående kostnader för försäljning, tillverkning och drift bestående av

Basvillkor - Företagsförsäkring

- lämnade rabatter, bonus och provisioner till annan än fast anställd
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, samt tullavgifter
- emballage
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material, d.v.s. huvudsakligen råmaterial, förbruknings-artiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten - och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.
- kontokortsavgifter

I täckningsbidraget inräknas här löner till alla arbetare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Kostnader av det slag som anges i definitionen dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse. Andra avdrag skall inte göras.

Anvisning till definitionen

Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym. Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egentillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigering sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet skall omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämma med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas.

Vid justering på grund av lagerförändring skall in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings och driftskostnader enligt definitionen

För övriga Definitioner se Allmänna Avtalsbestämmelser och Definitioner A2 punkten 1.19.